

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 167/2020 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Eduskunta-aloite

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavan aloitteen.

- Toimenpideohjelma TPA 139/2020 vp Sari Essayah kd ym. Toimenpideohjelma energiaveron kiristyksen perumisesta

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut (etäkuuleminen):

- lainsäädäntöneuvos Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Veli Auvinen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Veli-Pekka Reskola, maa- ja metsätalousministeriö
- teollisuusneuvos Petteri Kuuva, työ- ja elinkeinoministeriö
- ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö
- johtava asiantuntija Kati Ruohomäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asiantuntija Mari Nasser, Energiateollisuus ry
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- energia- ja päästökauppa-asiantuntija Tuomas Tikka, Metsäteollisuus ry
- ohjelmapäällikkö Jussi Nikula, WWF Suomi

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen ilmastopaneeli
- Kemiateollisuus ry
- Metallinjalostajat ry
- Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- Stora Enso Oyj

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia, sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annettua lakia.

Lämmitys-, voimalaitos- tai työkonikäyttöön tarkoitettujen polttoaineiden eli kevyen ja raskaan polttoöljyn, biopolttoöljyn, nestekaasun, kivihiilen ja maakaasun veroa korotettaisiin kohdistamalla korotus energiasäiltöveroon. Korotus olisi 2,7 euroa megawattitunnilta. Turpeen ja mäntyöljyn energiaveroon tehtäisiin vastaava korotus. Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon verotukea alennettaisiin poistamalla laskentasääntö, jolla alennetaan tuotannossa verotettavaa lämpöenergiaa ja siten lämmön tuotantoon käytettyjen polttoaineiden veroa. Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon energiasäiltöveron alennus säilyisi 7,63 eurossa megawattitunnilta. Toimet lisäsivät valtion vuotuisia verotuloja 105 miljoonalla eurolla.

Sähköveroluokan II veroa alennettaisiin 0,69 sentistä EU:n vähimmäisverotasolle 0,05 senttiin kilowattitunnilta vuoden 2021 alusta. Energiaintensiivisille yrityksille maksettavasta polttoaineiden energiaveron palautuksesta luovuttaisiin vaiheittain vuosina 2021—2024 siten, että vuodelta 2025 yritykset eivät enää olisi oikeutettuja palautukseen. Palautuksen poistaminen toteutettaisiin siten, että eniten nettoverorasituksen nousua kohtaavien yritysten energiaverorasitus nousisi voimakkaammin vasta siirtymäkauden loppupuolella. Palautuksen poistaminen toteutettaisiin näistä lähtökohdista mahdollisimman tasaisesti. Sähköveroluokan II veroa ja energiaverojen palautusta koskevat muutokset koskisivat teollisuuden lisäksi kaivostoimintaa ja ammattimaisia kasvihuoneita. Myös muussa maataloudessa käytettävän sähkön veroa alennettaisiin, mutta tämä toteutettaisiin kuten nykyisin palauttamalla veroa vuosittain maataloudelle veroluokkien I ja II välistä erotusta vastaava määrä. Sähköveroluokan II veron alennus koskisi myös kokonaisteholtaan yli viiden megawatin konesaleissa kulutettavaa sähköä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021. Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus poistettaisiin asteittain vuosina 2021—2024.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa energiaveron kiristyksen perumisesta TPA 139/2020 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työkon- ja lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristämisen perumiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä teknisin muutoksin. Liitteen verotaulukkojen luvuissa on huomioitu hallituksen esityksen HE 144/2020 vp perusteella muuttuneet luvut.

Esitystä on lähtökohtaisesti kannatettu valiokunnan asiantuntijakuulemisessa laajasti. Osa asiantuntijoista on kuitenkin katsonut, että esitys on riittämätön asetettuihin tavoitteisiin nähden. Osa asiantuntijoista on puolestaan katsonut, että esitys vaarantaa teollisuuden kilpailukykyä jo muutoinkin vaikeutuneessa tilanteessa. Valiokunta käsittelee keskeisimpiä muutosehdotuksia seuraavassa lyhyesti erikseen sekä esityksen vaikutuksia teollisuudelle.

Taustaa

Esityksen taustalla on Sanna Marinin hallituksen ohjelma, jonka mukaan energiantuotannon päästöohjausta lisätään poistamalla teollisuuden energiaveron palautusjärjestelmä ja alentamalla II veroluokan sähkövero kohti EU:n sallimaa minimitasoa. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siirtymäkauden kuluessa. Hallitusohjelman mukaan yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa alennetaan verotukea sekä korotetaan verotasoa lämmityspolttoaineissa niin, että verotulot kasvavat yhteensä 100 miljoonaa euroa vaalikauden aikana.

Hallitusohjelmassa on lisäksi sovittu, että kaivokset siirretään sähköveroluokkaan I ja ne poistetaan energiaveroleikkurin piiristä. Turpeen osalta on sovittu, että energiaverotuksen kokonaisuudistuksen osana arvioidaan turpeen verotukseen tarvittavat muutokset, jotta turpeeseen liittyvä tavoite vuonna 2030 toteutuu. Hallitusohjelman mukaan on pidettävä huolta siitä, ettei ainespuuta ohjaudu polttoon.

Hallitus täsmensi 3.2.2020 Helsingin Vuosaaressa pitämässään ilmastokokouksessa edellä mainittuja linjauksia siten, että teollisuuden sähkövero lasketaan EU:n vähimmäistasolle ja energiaveron palautus poistetaan asteittain sekä lämmityspolttoaineiden veronkorotus toteutetaan vuoden 2021 alusta.

Valtiovarainministeriössä oli asetettu työryhmä 18.11.2019—1.9.2020 valmistelemaan hallitusohjelmaan sisältyvien energiaverokirjausten toimeenpanoa ja arvioimaan energiaverojärjestelmän muita kehitystarpeita.¹ Työryhmän työssä haettiin ratkaisuja, jotka edistävät hallituksen ilmastotavoitteita taloudellisesti tehokkaimmin, nopeuttavat siirtymää pois fossiilisista polttoaineista ja jotka samalla täyttävät sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vaatimukset. Hiilineutraalisuustavoitteen ohella työryhmän tehtävänä oli huomioida yritysten kilpailukyky sekä sosiaaliset ja aluepoliittiset näkökohdat. Lisäksi työssä otettiin huomioon energiaverojen tuottovaikutukset, toimenpiteiden kustannustehokkuus sekä se, etteivät verotuotot laske ja fossiilisten polttoaineiden verotuet kasva, kun verotoimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan kokonaisuutena.

¹ Energiaverotuksen uudistamista selvittävä työryhmä VM148:00/2019

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman energiaverotusta koskevia kirjauksia siinä laajuudessa kuin niistä on päätetty valtion vuoden 2021 talousarvioneuvotteluissa.

Neuvottelujen tuloksena lämmityspolttoaineiden verotusta, turve mukaan luettuna, korotetaan vuoden 2021 alusta nettomääräisesti 105 miljoonalla eurolla ja poistetaan yhteistuotannon 0,9 laskentasääntö. Teollisuuden sähkövero alennetaan EU:n sallimalle minimitasolle vuonna 2021 ja samalla energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksesta poistuu automaattisesti noin kaksi kolmasosaa, kun veroa ei palauteta enää sähköverosta. Jäljelle jäävästä energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksesta luovutaan vuodesta 2021 alkaen neljän vuoden määräajassa siten, että vuodelta 2025 yritykset eivät enää ole oikeutettuja palautukseen. Tuen poistaminen toteutetaan niin, että eniten nettoverorasituksen nousua kohtaavien yritysten energiaverorasitus nousisi voimakkaammin vasta siirtymäkauden loppupuolella. Lisäksi tuen määrän alentaminen pyritään toteuttamaan näistä lähtökohdista mahdollisimman tasaisesti.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on korostettu, että esitys huomioi teollisuuden kokonaisuutena arvioiden suotuisammin kuin hallitusohjelma ja Vuosaaren ilmastokokous, sillä esityksessä ehdotetaan sähköveron alentamista EU:n minimitasolle vuoden 2021 alusta, kun hallitusohjelmassa oli lähtökohdiana toimenpiteen toteuttaminen kohti EU:n sähköveron vähimmäistasoa kustannusneutraalisti vaiheittain toteutettuna. Myöskään kaivostoimintaa ei ole ehdotettu poistettavaksi energiaverotukien piiristä toisin kuin hallitusohjelmassa linjataan. Lisäksi maatalouden energiaverotuet kasvavat.

Vaikutukset teollisuuteen

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin esitetty huoli, että esitys nostaa energiaintensiivisen teollisuuden kustannuksia tilanteissa, joissa koronapandemia uhkaa merkittävästi heikentää vientiteollisuuden näkymiä. Asiantuntijat ovat korostaneet, että veromuutokset tulee tehdä tavalla, joka mahdollistaa siirtymän kohti yhä puhtaampia energiaratkaisuja kuitenkin heikentämättä liiaksi suomalaisen teollisuuden kykyä kilpailla maailmanmarkkinoilla. Tähän liittyen asiantuntijakuulemisessa on korostettu riittävää siirtymäaikaa, joka mahdollistaa muutoksiin sopeutumisen, ja viiden vuoden siirtymäaika on pidetty liian lyhyenä. Siirtymäaikaa arvioitaessa on myös korostettu, että se on esitetty toteutettavaksi tavalla, joka tosiasiallisesti merkitsee viittä vuotta merkittävästi lyhyempää aikaa useille toimijoille. Monille siirtymäaika olisi vain 1–2 vuotta.

Esityksen vaikutukset ovat toimialatasolla tarkasteltuna valiokunnan mielestä maltillisia, mutta valiokunta korostaa verorasituksen muutoksissa olevan kuitenkin huomattavaa yrityskohtaista vaihtelua. Täten valiokunta yhtyy osittain asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huoleen.

Osa toimijoista hyötyy muutoksesta, ja näiden verorasitus laskee. Tällaisia yrityksiä on noin 75 kappaletta. Osalle toimijoista muutos merkitsee verorasituksen kasvua. Tällaisia yrityksiä on arviolta 110 kappaletta. Hallituksen esityksen taulukossa 8 on luokiteltu veronpalautusta saavat yritykset energiaverorasituksen muutoksen mukaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Sähköveroluokan II alentamisesta ja energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen poistamisesta hyötyisivät sähköveroluokkaan II kuuluvat teollisuuden rinnastetut yritykset, jotka eivät ole ylittäneet energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen piiriin. Hyötyjiä olisivat myös energiaintensiivisen palautuksen ulkopuolelle rajatut sähköveroluokkaan II kuuluvat kokonaisteholtaan yli viiden megawatin konesalit sekä maatalouden energiaveron palautusta saavat yritykset. Myös suuri osa energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen piirissä olevista yrityksistä hyötyy muutoksesta verorasituksen laskiessa. Näillä yrityksillä sähkön osuus verollisesta energiankulutuksesta on suuri. Lisäksi hyötyvät ne yritykset, jotka ovat energiaveronpalautuksen piirissä, mutta palautusmäärä on ollut pieni.

Energiaverorasitus sitä vastoin nousee niillä energiaveronpalautusta saavilla yrityksillä, joiden verollisten fossiilisten lämmityspolttoaineiden kulutus verrattuna sähkön kulutukseen on suuri. Yrityksiä, joilla energiaverorasituksen nousu on absoluuttisesti yli miljoona euroa ja yli 2 % suhteessa liikevaihtoon, on 4 kappaletta. Näissä yrityksissä energiaverorasituksen nousu suhteessa liikevaihtoon jää kuitenkin selvästi alle kolmen prosentin. Sellaisia yrityksiä, joilla energiaverorasituksen nousu on absoluuttisesti yli miljoona euroa ja liikevaihtoon suhteutettuna 1–2 %, on alle 4 kappaletta. Siten suurella osalla niistä yrityksistä, joilla energiaverorasitus nousee yli miljoona euroa, nousee energiaverorasitus liikevaihtoon suhteutettuna kuitenkin alle prosentin. Suurimmalla osalla energiaverorasituksen nousu on alle 250 000 euroa, kun tarkastellaan yrityksiä, joiden verorasitus kasvaa.

Liikevaihtoon suhteutettu energiaveron korotus ei huomioi kuitenkaan kansainvälisten konsernien sisäistä kilpailuasetelmaa eri maissa olevien yksikköjen välillä, jossa muutoksen seurauksena tiettyjen Suomessa sijaitsevien tehtaiden konsernin sisäinen kilpailuasetelma saattaa heikentyä.

Esityksen mukaan palautuksen poistaminen on toteutettu niin, että eniten nettoverorasituksen nousua kohtaavien yritysten energiaverorasitus nousee voimakkaammin vasta siirtymäkauden loppupuolella. Lisäksi tuen määrän alentaminen toteutetaan näistä lähtökohdista mahdollisimman tasaisesti.

Valiokunta korostaa, että palautusjärjestelmän poistaminen on toteutettu esityksen taustalla olevien linjausten mukaisesti ja näin palautettava määrä pienenee euroissa arvioiden suhteellisen tasaisesti siirtymäkauden aikana. Palautuksen piirissä olevien yritysten määrä pienenee kuitenkin tätä nopeammin, joten palautus kohdistuu viimeisten vuosien 2023 ja 2024 aikana enää pienelle joukolle energiaverointensiivisimpiä yrityksiä. Täten palautusjärjestelmä toimii suunnitellulla tavalla.

Lisäksi on huomattava, että fossiilisten lämmityspolttoaineiden verollinen kulutus pienenee ennusteiden mukaan lähivuosina edelleen voimakkaasti, minkä lisäksi energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautuksen poisto vaiheittain antaa yrityksille aikaa sopeutua. Siten verorasitus ei useimmissa tapauksissa kasva todellisuudessa yhtä paljon kuin staattisessa tarkastelussa.

Valiokunta jakaa kuitenkin asiantuntijakuulemisessa esitetyn huolen siitä, että esitys saattaa edellä mainituista syistä huolimatta kasvattaa joidenkin suomalaisten yritysten kustannuksia merkittävästi ja heikentää näin niiden kilpailukykyä. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että hal-

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

litus seuraa tarkoin 2. lakiehdotuksen 8 a §:n mukaisen veronpalautusten porrastetun leikkauksen vaikutuksia energiaintensiivisten teollisuusyritysten kilpailukykyyn epävarmassa suhdannetilanteessa. Valiokunta pitää niin ikään tärkeänä, että hallitus ryhtyy työllisyyden ja tuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi tarvittaviin korjaaviin toimiin päästövähennyssitoumusten puitteissa.

Valiokunta painottaa, että toimenpiteitä arvioitaessa on pidettävä tarkasti huolta hallituksen ohjelman päästötavoitteista. Tavoitteena on myös supistaa ympäristölle haitallisten tukien kokonaismäärää. Teollisuuden siirtymää ja alueiden työllisyyttä tukevia toimia voi valmistella Suomen kestävän kasvun ohjelman ja EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän ohjelmien puitteissa.

Valiokunta myös muistuttaa esityksen tavoitteista, jotka on myös huomioitava mahdollisia korjaavia toimenpiteitä arvioitaessa. Esityksen tavoitteena on edistää hallituksen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista. Esityksen tarkoituksena on lisätä kannusteita korvata verollisten fossiilisten polttoaineiden käyttöä lämmöntuotannossa biomassalla sekä muilla lämmöntuotantomuodoilla. Muutokset kannustavat myös sähköistymiseen.

Tähän liittyen valiokunta esittää lausumaa.

Korotuksen toteuttaminen energiasäiltöveroa nostamalla

Osa asiantuntijoista on huomauttanut, että veronkorotuksen kohdentaminen pelkästään energiasäiltöveroon nostaa suhteellisesti maakaasun veroa kivihiiiltä enemmän. Veronkorotus kohdistetaan pelkästään lämmityspolttoaineiden energiasäiltöveroon, jolloin korotuksen suuruus on kaikille verollisille polttoaineille 2,7 euroa megawattitunnilta turve mukaan lukien. Koska kivihii-
len käytöstä on päätetty luopua viimeistään 30.4.2029, valiokunta ei pidä valittua korotustapaa tästä näkökulmasta ongelmallisena.

Kiertotalouden sähköveroluokka

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa pidettiin ongelmallisena sitä, että kierrätysteollisuus ei kuulu muun teollisuuden kanssa yhtenevästi sähköveroluokkaan II. Näin esitys ei korjaa sitä ongelmaa, että jätteen muuntaminen uusioraaka-aineeksi kuuluu korkeampaan sähköveroluokkaan kuin neitseellisistä raaka-aineista tapahtuva samantyyppinen valmistus. Ongelma johtuu pitkälti Tilastokeskuksen toimialaluokituksen jaottelusta, jossa teollisuus lukeutuu pääluokkaan C ja uusioraaka-aineiden teollinen valmistaminen lukeutuu toimialaluokkaan E, joka ei puolestaan lukeudu alennettuun sähköveroluokkaan II.

Valiokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huoleen ja korostaa valtiovarainministeriön asettaman energiaverotuksen uudistamista selvittävän työryhmän loppuraportissa² esitettyä jatkoselvittelytarvetta. Työryhmässä pidettiin perusteltuna selvittää erikseen sitä, tulisiko kiertotalouden edistämiseksi teollinen kierrätysmateriaalien valmistus ja jalostaminen rinnastaa muuhun teollisuuteen ja siirtää se sähköveroluokkaan II. Valiokunta kiirehtii selvityksen toteuttamista.

² Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:62

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Yhdistetty tuotanto

Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että sähkön ja lämmön yhteistuotannossa käytössä olleen 0,9 laskentasäännön poistaminen heikentää energiatehokkaan tuotantomuodon kilpailukykyä ja lisää päällekkäistä päästöohjausta yhteistuotannossa. Valiokunta kuitenkin korostaa, että yhteistuotanto on edelleen erilliseen lämmöntuotantoon verrattuna selvästi lievemmin verotettua ja lisäksi on huomattava, että yhteistuotannon tuki kohdistuu fossiilisiin polttoaineisiin, joista luopuminen on keskeistä hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamisen kannalta. Valiokunta pitää esityksen mallia oikein mitoitettuna ja tasapainoisena. Esityksessä on huomioitu tasapainoisesti hiilineutraalisuustavoitteen edistäminen ja toisaalta energiatehokkaan yhteistuotannon kilpailukyvyn edistäminen.

Turpeen verotaso

Osana lämmityspolttoaineiden veronkorotusta myös turpeen energiaveroa ehdotetaan korotettavaksi 2,7 eurolla megawattituntia kohden. Osa valiokunnan asiantuntijoista huomautti, ettei turpeen vero edelleenkään määräytyisi ympäristöperusteisen veromallin mukaisesti. Turpeen verotuki ei kuitenkaan ehdotuksen perusteella kasva, koska sen verotaso nousee saman verran kuin muilla polttoaineilla. Esitetty turpeen veronkorotus yhdessä arvioitun päästöoikeuden hintakehityksen kanssa osaltaan edistää hallituksen tavoitetta puolittaa turpeen käyttö vuoteen 2030 mennessä. Hallitus valmistelee turpeen käytön puolittamisen varmistamiseksi turpeen lattiahintamekanismin vuodelle 2022. Asiantuntijakuulemisessa on myös korostettu lattiahinnan riittävää seuranta- ja uudelleenarviointia. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen.

Vaikutukset kotitalouksille

Valiokunta kiinnittää lopuksi huomiota esityksen vaikutuksiin kotitalouksille. Arvion mukaan öljylämmitteisen omakotitalon polttoainekustannukset nousevat noin 71 euroa vuodessa ja kaukolämpöä hyödyntävän omakotitalon lämmityskustannukset nousevat noin 38 euroa vuodessa. Kerrostaloasunnon lämmityskustannukset nousevat keskimääräisellä polttoainerakenteella noin 16 euroa vuodessa. Valiokunta pitää näiltä osin esityksen vaikutuksia kohtuullisina. Valiokunta kuitenkin korostaa esityksen vaikutuksen seurannan tärkeyttä.

Valiokunta muistuttaa tässä yhteydessä pientalojen omistajille myönnettävästä avustuksesta öljylämmitysjärjestelmän vaihtamisesta kestävämpään lämmitysmuotoon. Avustusta voidaan myöntää öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 1.6.2020 jälkeen ja vuoden 2022 lopulle saakka. Avustusta myönnetään 4 000 euroa, kun pientalossa siirrytään kaukolämpöön, maalämpöön tai ilma-vesilämpöpumppuun. Muita lämmitysmuotoja avustetaan 2 500 eurolla. Fossiilisia polttoaineita käyttäviin rakennuskohtaisiin lämmitysjärjestelmiin avustusta ei myönnetä.

Eduskunta-aloite

Valiokunta ehdottaa, että esityksen yhteydessä käsitelty toimenpidealoite hylätään.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2. Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

8 a §. Säännökseen lisätään mainita, että edellä 1 momentin 2—5 kohtaa sovellettaessa maksettujen valmisteverojen määrään ei lueta sähköstä maksettua veroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 167/2020 vp sisältyvän 3. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 167/2020 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotus)

Eduskunta hylkää toimenpideoitteen TPA 139/2020 vp.

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotus

1.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 4 §:n 1—4 momentti, 9 a §:n 1 momentti, 10 b §:n 1 momentti ja liite,
sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 1 ja 4 momentti sekä 9 a §:n 1 momentti laissa 1399/2010, 4 §:n 2 momentti laissa 1225/2018, 4 §:n 3 momentti laissa 395/2013, 10 b §:n 1 momentti laissa 1169/2002 ja liite laissa 1554/2019, seuraavasti:

4 §

Valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua on suoritettava liitteen verotaulukoiden mukaisesti.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettäviin polttoaineisiin sovelletaan alennettua veroa verotaulukon 2 mukaisesti.

Mitä biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta ja lignoselluloosasta, on noudatettava sovellettaessa verotaulukoita T-lyhenteellä merkittyihin tuoteryhmiin.

Verotaulukoiden mukaisia veroja sovelletaan nestemäiseen polttoaineeseen, jota käytetään sellaisenaan tai jota käytetään seoksessa muun nestemäisen polttoaineen tai muun vastaavan moottori- ja lämmityspolttoaineen kanssa.

9 a §

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu veronalennus sekä 9 §:n 2, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettu verottomuus toteutetaan palauttamalla hakemuksesta tuotteista suoritettu vero käyttäjälle, jos polttoaineen on käyttänyt verottomaan tai veronalennukseen oikeuttavaan tarkoitukseen muu kuin valtuutettu varastonpitäjä.

10 b §

Jos sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon 2 mukaisesti kulutukseen luovutetun lämpömäärän perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

VEROTAULUKKO 1 A					
Sovelletaan ajalla 1.1.—31.12.2021					
Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Moottoribensiini snt/l	10	53,79	21,49	0,68	75,96
Pienmoottoribensiini snt/l	11	33,79	21,49	0,68	55,96
Bioetanoli snt/l	20	35,30	14,10	0,68	50,08
Bioetanoli R snt/l	21	35,30	7,05	0,68	43,03
Bioetanoli T snt/l	22	35,30	0,00	0,68	35,98
MTBE snt/l	23	43,71	17,46	0,68	61,85
MTBE R snt/l	24	43,71	15,54	0,68	59,93
MTBE T snt/l	25	43,71	13,62	0,68	58,01
TAME snt/l	26	47,07	18,80	0,68	66,55
TAME R snt/l	27	47,07	17,11	0,68	64,86
TAME T snt/l	28	47,07	15,42	0,68	63,17
ETBE snt/l	29	45,39	18,13	0,68	64,20
ETBE R snt/l	30	45,39	14,78	0,68	60,85
ETBE T snt/l	31	45,39	11,42	0,68	57,49
TAAE snt/l	32	48,75	19,47	0,68	68,90
TAAE R snt/l	33	48,75	16,65	0,68	66,08
TAAE T snt/l	34	48,75	13,82	0,68	63,25
Biobensiini snt/l	38	53,79	21,49	0,68	75,96
Biobensiini R snt/l	39	53,79	10,74	0,68	65,21
Biobensiini T snt/l	40	53,79	0,00	0,68	54,47
Etanolidiesel snt/l	47	20,23	14,38	0,35	34,96
Etanolidiesel R snt/l	48	20,23	7,90	0,35	28,48
Etanolidiesel T snt/l	49	20,23	1,42	0,35	22,00
Dieselöljy snt/l	50	34,57	24,56	0,35	59,48
Dieselöljy para snt/l	51	28,65	23,20	0,35	52,20
Biodieselöljy snt/l	52	31,69	22,51	0,35	54,55
Biodieselöljy R snt/l	53	31,69	11,26	0,35	43,30
Biodieselöljy T snt/l	54	31,69	0,00	0,35	32,04
Biodieselöljy P snt/l	55	28,65	23,20	0,35	52,20
Biodieselöljy P R snt/l	56	28,65	11,60	0,35	40,60

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Biodieselöljy P T snt/l	57	28,65	0,00	0,35	29,00
Kevyt polttoöljy snt/l	60	12,98	16,90	0,35	30,23
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy snt/l	62	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy R snt/l	63	10,33	8,45	0,35	19,13
Biopolttoöljy T snt/l	64	10,33	0,00	0,35	10,68
Raskas polttoöljy snt/kg	71	11,59	18,67	0,28	30,54
Lentopetroli snt/l	81	57,49	23,33	0,35	81,17
Lentobensiini snt/l	91	52,11	20,81	0,68	73,60
Metanoli snt/l	100	26,90	10,74	0,68	38,32
Metanoli R snt/l	101	26,90	5,37	0,68	32,95
Metanoli T snt/l	102	26,90	0,00	0,68	27,58
Nestekaasu snt/kg	110	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu snt/kg	111	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu R snt/kg	112	13,29	9,04	0,11	22,44
Bionestekaasu T snt/kg	113	13,29	0,00	0,11	13,40

VEROTAULUKKO 1 B

Sovellaan ajalla 1.1.—31.12.2022

Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältövero	Hilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Moottoribensiini snt/l	10	53,79	21,49	0,68	75,96
Pienmoottoribensiini snt/l	11	33,79	21,49	0,68	55,96
Bioetanoli snt/l	20	35,30	14,10	0,68	50,08
Bioetanoli R snt/l	21	35,30	7,05	0,68	43,03
Bioetanoli T snt/l	22	35,30	0,00	0,68	35,98
MTBE snt/l	23	43,71	17,46	0,68	61,85
MTBE R snt/l	24	43,71	15,54	0,68	59,93
MTBE T snt/l	25	43,71	13,62	0,68	58,01
TAME snt/l	26	47,07	18,80	0,68	66,55
TAME R snt/l	27	47,07	17,11	0,68	64,86
TAME T snt/l	28	47,07	15,42	0,68	63,17
ETBE snt/l	29	45,39	18,13	0,68	64,20
ETBE R snt/l	30	45,39	14,78	0,68	60,85

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

ETBE T snt/l	31	45,39	11,42	0,68	57,49
TAAE snt/l	32	48,75	19,47	0,68	68,90
TAAE R snt/l	33	48,75	16,65	0,68	66,08
TAAE T snt/l	34	48,75	13,82	0,68	63,25
Biobensiini snt/l	38	53,79	21,49	0,68	75,96
Biobensiini R snt/l	39	53,79	10,74	0,68	65,21
Biobensiini T snt/l	40	53,79	0,00	0,68	54,47
Etanolidiesel snt/l	47	20,23	14,38	0,35	34,96
Etanolidiesel R snt/l	48	20,23	7,90	0,35	28,48
Etanolidiesel T snt/l	49	20,23	1,42	0,35	22,00
Dieselöljy snt/l	50	34,57	24,56	0,35	59,48
Dieselöljy para snt/l	51	30,65	23,20	0,35	54,20
Biodieselöljy snt/l	52	31,69	22,51	0,35	54,55
Biodieselöljy R snt/l	53	31,69	11,26	0,35	43,30
Biodieselöljy T snt/l	54	31,69	0,00	0,35	32,04
Biodieselöljy P snt/l	55	30,65	23,20	0,35	54,20
Biodieselöljy P R snt/l	56	30,65	11,60	0,35	42,60
Biodieselöljy P T snt/l	57	30,65	0,00	0,35	31,00
Kevyt polttoöljy snt/l	60	12,98	16,90	0,35	30,23
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy snt/l	62	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy R snt/l	63	10,33	8,45	0,35	19,13
Biopolttoöljy T snt/l	64	10,33	0,00	0,35	10,68
Raskas polttoöljy snt/kg	71	11,59	18,67	0,28	30,54
Lentopetroli snt/l	81	57,49	23,33	0,35	81,17
Lentobensiini snt/l	91	52,11	20,81	0,68	73,60
Metanoli snt/l	100	26,90	10,74	0,68	38,32
Metanoli R snt/l	101	26,90	5,37	0,68	32,95
Metanoli T snt/l	102	26,90	0,00	0,68	27,58
Nestekaasu snt/kg	110	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu snt/kg	111	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu R snt/kg	112	13,29	9,04	0,11	22,44
Bionestekaasu T snt/kg	113	13,29	0,00	0,11	13,40

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Sovelletaan 1.1.2023 lukien	VEROTAULUKKO 1 C
-----------------------------	------------------

Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Moottoribensiini snt/l	10	53,79	21,49	0,68	75,96
Pienmoottoribensiini snt/l	11	33,79	21,49	0,68	55,96
Bioetanoli snt/l	20	35,30	14,10	0,68	50,08
Bioetanoli R snt/l	21	35,30	7,05	0,68	43,03
Bioetanoli T snt/l	22	35,30	0,00	0,68	35,98
MTBE snt/l	23	43,71	17,46	0,68	61,85
MTBE R snt/l	24	43,71	15,54	0,68	59,93
MTBE T snt/l	25	43,71	13,62	0,68	58,01
TAME snt/l	26	47,07	18,80	0,68	66,55
TAME R snt/l	27	47,07	17,11	0,68	64,86
TAME T snt/l	28	47,07	15,42	0,68	63,17
ETBE snt/l	29	45,39	18,13	0,68	64,20
ETBE R snt/l	30	45,39	14,78	0,68	60,85
ETBE T snt/l	31	45,39	11,42	0,68	57,49
TAAE snt/l	32	48,75	19,47	0,68	68,90
TAAE R snt/l	33	48,75	16,65	0,68	66,08
TAAE T snt/l	34	48,75	13,82	0,68	63,25
Biobensiini snt/l	38	53,79	21,49	0,68	75,96
Biobensiini R snt/l	39	53,79	10,74	0,68	65,21
Biobensiini T snt/l	40	53,79	0,00	0,68	54,47
Etanolidiesel snt/l	47	20,23	14,38	0,35	34,96
Etanolidiesel R snt/l	48	20,23	7,90	0,35	28,48
Etanolidiesel T snt/l	49	20,23	1,42	0,35	22,00
Dieselöljy snt/l	50	34,57	24,56	0,35	59,48
Dieselöljy para snt/l	51	32,65	23,20	0,35	56,20
Biodieselöljy snt/l	52	31,69	22,51	0,35	54,55
Biodieselöljy R snt/l	53	31,69	11,26	0,35	43,30
Biodieselöljy T snt/l	54	31,69	0,00	0,35	32,04
Biodieselöljy P snt/l	55	32,65	23,20	0,35	56,20
Biodieselöljy P R snt/l	56	32,65	11,60	0,35	44,60

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Biodieselöljy P T snt/l	57	32,65	0,00	0,35	33,00
Kevyt polttoöljy snt/l	60	12,98	16,90	0,35	30,23
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy snt/l	62	10,33	16,90	0,35	27,58
Biopolttoöljy R snt/l	63	10,33	8,45	0,35	19,13
Biopolttoöljy T snt/l	64	10,33	0,00	0,35	10,68
Raskas polttoöljy snt/kg	71	11,59	18,67	0,28	30,54
Lentopetroli snt/l	81	57,49	23,33	0,35	81,17
Lentobensiini snt/l	91	52,11	20,81	0,68	73,60
Metanoli snt/l	100	26,90	10,74	0,68	38,32
Metanoli R snt/l	101	26,90	5,37	0,68	32,95
Metanoli T snt/l	102	26,90	0,00	0,68	27,58
Nestekaasu snt/kg	110	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu snt/kg	111	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu R snt/kg	112	13,29	9,04	0,11	22,44
Bionestekaasu T snt/kg	113	13,29	0,00	0,11	13,40

VEROTAULUKKO 2 YHDISTETTY SÄHKÖN JA LÄMMÖN TUOTANTO

Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Kevyt polttoöljy snt/l	60a	5,35	16,90	0,35	22,60
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61a	2,70	16,90	0,35	19,95
Biopolttoöljy snt/l	62a	2,70	16,90	0,35	19,95
Biopolttoöljy R snt/l	63a	2,70	8,45	0,35	11,50
Biopolttoöljy T snt/l	64a	2,70	0,00	0,35	3,05
Raskas polttoöljy snt/kg	71a	3,03	18,67	0,28	21,98
Nestekaasu snt/kg	110a	3,47	18,09	0,11	21,67
Bionestekaasu snt/kg	111a	3,47	18,09	0,11	21,67
Bionestekaasu R snt/kg	112a	3,47	9,04	0,11	12,62
Bionestekaasu T snt/kg	113a	3,47	0,00	0,11	3,58

2.

Laki

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 4 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti ja liite, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 1 momentti laissa 1400/2010, 4 §:n 3 momentti ja liite laissa 1226/2018, 8 a §:n 1 momentti laissa 1185/2014 ja 10 §:n 1 momentti laissa 1168/2002, ja lisätään 8 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1168/2002, 1185/2014 ja 1180/2016, uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

4 §

Valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua on suoritettava liitteen verotaulukoiden mukaisesti.

Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettävään kivihiileen ja maakaasuun sovelletaan alennettua veroa verotaulukon 3 mukaisesti.

8 a §

Jos yrityksen tilikauden aikana teollisuudessa muuna kuin moottoripolttoaineena käyttämistä, tässä laissa tarkoitetuista tuotteista, kevyestä ja raskaasta polttoöljystä, biopolttoöljystä ja neste-kaasusta maksamat tai niiden hankintahintaan sisältyneet valmisteverot (*maksettujen valmisteverojen määrä*) ovat:

- 1) vuonna 2020 enemmän kuin 0,5 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 2) vuonna 2021 enemmän kuin 1,0 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 3) vuonna 2022 enemmän kuin 1,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 4) vuonna 2023 enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 5) vuonna 2024 enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 45 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä. Vuodesta 2025 alkaen yrityksellä ei ole oikeutta veronpalautukseen.

Veronpalautuslaskelmassa käytettävän jalostusarvon on oltava nolla tai sitä suurempi. Edellä 1 momentissa tarkoitettu veronpalautuksesta maksetaan kuitenkin vain 50 000 euron ylittävä osuus. Edellä 1 momentin 2—5 kohtaa sovellettaessa maksettujen valmisteverojen määrään ei lueta sähköstä maksettua veroa. Laskettaessa maksettujen valmisteverojen määrää yritys voi ottaa huomioon hankkimaansa kaukolämpöön ja prosessihöyryyn sisältyneiden 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmisteverot, jos se voi esittää siitä luotettavan selvityksen. Ostolämpöön

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

sisältyneet verot määrätään lämpöä tuottaneen laitoksen verokauden aikana lämmöntuotantoon sisältyneiden valmisteverojen keskiarvosta.

10 §

Jos sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero liitteen verotaulukon 3 mukaisesti kulutukseen luovutetun lämpömäärän perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

VEROTAULUKKO 1

Tuote	Tuoteryhmä	Energiasä- sältövero	Hiilidioksi- divero	Huoltovar- muus- maksu	Yhteensä
Kivihiili, kivihiilibri- ketit, kivihiil- lestä valmistetut kiinteät polttoai- neet euroa/t	1	71,45	147,81	1,18	220,44
Maakaasu, euroa/MWh	2	10,33	12,94	0,084	23,354

VEROTAULUKKO 2

Tuote	Tuoteryhmä	Energiavero	Huoltovarmuus- maksu	Yhteensä
Sähkö snt/kWh				
— veroluokka I	1	2,24	0,013	2,253
— veroluokka II	2	0,05	0,013	0,063
Mäntyöljy snt/kg	3	30,54	0,00	30,54
Polttoturve euroa/MWh	4	5,70	0,00	5,70

VEROTAULUKKO 3 YHDISTETTY SÄHKÖN JA LÄMMÖN TUOTANTO

Tuote	Tuote- ryhmä	Energi- avero	Energiasä- sältövero	Hiilidioksi- divero	Huoltovar- muusmaksu	Yhteensä
Kivihiili, kivihiilibri- ketit, kivihiilestä valmiste- tut kiinteät polttoaineet euroa/t	1a	0,00	18,68	147,81	1,18	167,67
Maakaasu, euroa/MWh	2a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Mäntyöljy snt/kg	3a	30,54	0,00	0,00	0,00	30,54
Polttoturve euroa/MWh	4a	5,70	0,00	0,00	0,00	5,70

3.

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden polttoaineiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloudessa käytettyjen eräiden polttoaineiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1186/2014, seuraavasti:

4 §

Veronpalautuksen määrä

Hakijalle palautetaan valmisteveroa verovuoden aikana maataloudessa käytetystä, Suomessa verotetusta kevyestä polttoöljystä, raskaasta polttoöljystä ja biopolttoöljystä sen mukaan kuin riittömän kevyen polttoöljyn, raskaan polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisältöverosta säädetään nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994). Biopolttoöljystä, joka kuuluu edellä mainitun lain 2 §:n 27 kohdan b alakohdassa määritellyn lyhenteen T mukaiseen tuotteeseen, palautetaan 2,1 senttiä litralta ylittävä osuus energiasisältöverosta. Sähköstä palautetaan veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta. Palautusta maksetaan polttoöljyn tai sähkön kulusajankohtana voimassa olevan palautusmäärän mukaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkoin 2. lakiehdotuksen 8 a §:n mukaisen veronpalautusten porrastetun leikkauksen vaikutuksia energiaintensiivisten teollisuusyritysten kilpailukykyyn epävarmassa suhdannetilanteessa ja työllisyyden ja tuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi ryhtyy tarvittaviin toimiin päästövähennyssitoumusten puitteissa.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Helsingissä 1.12.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd
jäsen Vilhelm Junnila ps
jäsen Heli Järvinen vihr
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Sami Savio ps
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Sari Essayah kd
varajäsen Eveliina Heinäluoma sd
varajäsen Katja Hänninen vas
varajäsen Lulu Ranne ps
varajäsen Janne Sankelo kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 1 /ps

VASTALAUSE 1 /ps

Perustelut

Pohjoisen sijainnin, pitkien välimatkojen ja ulkomaankaupan suuren merkityksen vuoksi energiaverotuksen pitäminen maltillisena on hyvän talouspolitiikan kulmakivi. Ilmastonmuutoksen hidastamisen tai estämisen nimissä tapahtuva fossiilisten polttoaineiden jatkuvasti korkeampi verotus on ongelmallista alueellisen tasa-arvon ja tulojaon näkökulmasta. Niin kauan kuin hintakilpailukykyistä ja helposti käyttöön otettavaa vaihtoehtoa öljylämmitykselle tai polttomootorille ei ole, liikennepolttoaineiden ja lämmityspolttoaineiden ylisuuret veronkorotukset eivät ole hyväksyttävissä. Perussuomalaiset esittävätkin polttoaineiden kaavailtujen veronkorotusten perumista.

Kun huomioidaan geopoliittiset jännitteet ja koronapandemian paljastama globalisoituneiden toimitusketjujen häiriöalttius, sekä tuulivoiman yleistymisen aiheuttama säättövoiman kasvanut tarve, on selvää, että turve on polttoenergiälähde, jolle ei ole näköpiirissä uskottavaa korvaajaa. Toistaiseksi puuhake- ja vastaavat vaihtoehdot eivät ole realistisia korvaamaan turvetta. Perussuomalaisten mielestä hallituksen pyrkimys lattiahintamekanismilla puolittaa turpeen käyttö on harkitsematonta. Samoin myös turpeen verotasoon tehtävä nosto olisi peruttava.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi lakiehdotuksen liitteen verotaulukko 1 muutettuna, (*Vastalauseen muutosehdotukset*)

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi lakiehdotuksen liitteen verotaulukot 2 ja 3 muutettuina, (*Vastalauseen muutosehdotukset*)

ja että hyväksytään kaksi lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

**Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 1 /ps**

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 4 §:n 1—4 momentti, 9 a §:n 1 momentti, 10 b §:n 1 momentti ja liite,
sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 1 ja 4 momentti sekä 9 a §:n 1 momentti laissa 1399/2010, 4 §:n 2 momentti laissa 1225/2018, 4 §:n 3 momentti laissa 395/2013, 10 b §:n 1 momentti laissa 1169/2002 ja liite laissa 1554/2019, seuraavasti:

4, 9 a ja 10 b §

(Kuten VaVM)

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 1 /ps

VEROTAULUKKO 1

Tuote	Tuoteryhmä	Energiasisältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Moottoribensiini snt/l	10	52,19	17,38	0,68	70,25
Pienmoottoribensiini snt/l	11	32,19	17,38	0,68	50,25
Bioetanoli snt/l	20	34,25	11,40	0,68	46,33
Bioetanoli R snt/l	21	34,25	5,70	0,68	40,63
Bioetanoli T snt/l	22	34,25	0,00	0,68	34,93
MTBE snt/l	23	42,41	14,12	0,68	57,21
MTBE R snt/l	24	42,41	12,56	0,68	55,65
MTBE T snt/l	25	42,41	11,01	0,68	54,10
TAME snt/l	26	45,67	15,20	0,68	61,55
TAME R snt/l	27	45,67	13,84	0,68	60,19
TAME T snt/l	28	45,67	12,47	0,68	58,82
ETBE snt/l	29	44,04	14,66	0,68	59,38
ETBE R snt/l	30	44,04	11,95	0,68	56,67
ETBE T snt/l	31	44,04	9,24	0,68	53,96
TAAE snt/l	32	47,30	15,75	0,68	63,73
TAAE R snt/l	33	47,30	13,46	0,68	61,44
TAAE T snt/l	34	47,30	11,18	0,68	59,16
Biobensiini snt/l	38	52,19	17,38	0,68	70,25
Biobensiini R snt/l	39	52,19	8,69	0,68	61,56
Biobensiini T snt/l	40	52,19	0,00	0,68	52,87
Etanolidiesel snt/l	47	15,18	11,65	0,35	27,18
Etanolidiesel snt/l R	48	15,18	6,40	0,35	21,93
Etanolidiesel snt/l T	49	15,18	1,15	0,35	16,68
Dieselöljy snt/l	50	32,77	19,90	0,35	53,02
Dieselöljy para snt/l	51	25,95	18,79	0,35	45,09
Biodieselöljy snt/l	52	30,04	18,24	0,35	48,63
Biodieselöljy R snt/l	53	30,04	9,12	0,35	39,51
Biodieselöljy T snt/l	54	30,04	0,00	0,35	30,39
Biodieselöljy P snt/l	55	25,95	18,79	0,35	45,09
Biodieselöljy P R snt/l	56	25,95	9,40	0,35	35,70

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 1 /ps

Biodieselöljy P T snt/l	57	25,95	0,00	0,35	26,30
Kevyt polttoöljy snt/l	60	10,28	16,90	0,35	27,53
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61	7,63	16,90	0,35	24,88
Biopolttoöljy snt/l	62	7,63	16,90	0,35	24,88
Biopolttoöljy R snt/l	63	7,63	8,45	0,35	16,43
Biopolttoöljy T snt/l	64	7,63	0,00	0,35	7,98
Raskas polttoöljy snt/kg	71	8,56	18,67	0,28	27,51
Lentopetroli snt/l	81	56,76	19,24	0,35	76,35
Lentobensiini snt/l	91	51,70	17,21	0,68	69,59
Metanoli snt/l	100	26,10	8,69	0,68	35,47
Metanoli R snt/l	101	26,10	4,34	0,68	31,12
Metanoli T snt/l	102	26,10	0,00	0,68	26,78
Nestekaasu snt/kg	110	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu snt/kg	111	13,29	18,09	0,11	31,49
Bionestekaasu R snt/kg	112	13,29	9,04	0,11	22,44
Bionestekaasu T snt/kg	113	13,29	0,00	0,11	13,40

2.

Laki

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 4 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti ja liite,
 sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 1 momentti laissa 1400/2010, 4 §:n 3 momentti ja liite laissa 1226/2018, 8 a §:n 1 momentti laissa 1185/2014 ja 10 §:n 1 momentti laissa 1168/2002, ja
lisätään 8 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1168/2002, 1185/2014 ja 1180/2016, uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

4, 8 a ja 10 §

(Kuten VaVM)

**Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 1 /ps**

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

VEROTAULUKKO 2

Tuote	Tuoteryhmä	Energiavero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Sähkö snt/kWh				
— veroluokka I	1	2,24	0,013	2,253
— veroluokka II	2	0,05	0,013	0,063
Mäntyöljy snt/kg	3	30,54	0,00	30,54
Polttoturve euroa/MWh	4	3,00	0,00	3,00

VEROTAULUKKO 3 YHDISTETTY SÄHKÖN JA LÄMMÖN TUOTANTO

Tuote	Tuoteryhmä	Energiavero	Energiäsältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	1a	0,00	18,68	147,81	1,18	167,67
Maakaasu, euroa/MWh	2a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Mäntyöljy snt/kg	3a	30,54	0,00	0,00	0,00	30,54
Polttoturve euroa/MWh	4a	3,00	0,00	0,00	0,00	3,00

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus uudelleenarvioi turpeen lattiahintajärjestelmän sekä tavoitteensa puolittaa turpeen käyttö.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus minimoi energiaintensiiviselle teollisuudelle esittämäänsä lisäkustannuksia ja laatii uuden esityksen, joka mahdollistaa täyden viiden vuoden siirtymän eri teollisuudenaloille.

Helsingissä 1.12.2020

Vilhelm Junnila ps
Sami Savio ps
Lulu Ranne ps
Jari Koskela ps

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 2 /kok

VASTALAUSE 2 /kok

Perustelut

Kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää energiaveron palautuksen poistamista ja sähköveron alen-
tamista hyvänä ratkaisuna. Energiatukia on järkevä suunnata muuhun kuin polttoon perustuviin
teknologioihin.

Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen tapaan, jolla hallitus poistaa energiaveron palautuksen.
Vientiteollisuuden kustannusten kasvattaminen koronatilanteen keskellä heikentäisi suoraan
vientiteollisuuden näkymiä. Energiaverouudistus aiheuttaisi esimerkiksi metsäteollisuudelle ar-
violta 27 milj. euron vuotuiset lisäkustannukset aikana, jolloin ala on päätyneet mittaviin irtisano-
misiin.

Veromuutokset on tehtävä kestävästi siten, että siirtymä kohti puhtaampia energiaratkaisuja on
mahdollinen ilman teollisuuden kilpailukyvyyn menettämistä. Tämä periaate on tunnustettu myös
hallituksen esityksessä, jossa energiaverotuksen poistoksi esitetään viiden vuoden siirtymäaika.
Esitys ontuu tosin käytännössä, sillä esitetty laskentatapa takaisi monille tehtaille korkeintaan
vuoden tai kahden siirtymäajan. EU-minimitasolle asetettavan sähköveron vaikutus ei kompen-
soi aiheutuvia lisäkustannuksia tässä ajassa.

Siirtymäajan lyhyttä selittävät energiaveronpalautusjärjestelmään esitetyt muutokset jalostusar-
von kynnsarvon kasvattamiseksi sekä yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon (CHP) verotuen
poistuminen. Jalostusarvon kynnsarvon nosto kasvattaa kustannuksia jyrkästi jo pienelläkin
kynnsarvon muutoksella. Esitämme täten muutoksia jalostusarvon kynnsarvon määräytymi-
seen.

Kiertotalouden edistämiseksi kierrätysteollisuus eli teollinen kierrätysmateriaalien valmistus ja
jalostaminen on siirrettävä sähköveroluokkaan II. Kierrätysteollisuuden rasittaminen muuta teol-
lisuutta korkeammalla energiaverotuksella on nykyisten kiertotalous- ja ilmastotavoitteiden vas-
taista. Nykylain toimialaluokitus on vuodelta 2008, jolloin uusiorkaaka-aineen valmistus luokitel-
tiin jätteenkäsittelyksi. Luokitus ei näin ota huomioon kiertotaloudessa ja resurssitehokkuudessa
tapahtunutta kehitystä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 8 a § muu-
tettuna, (*Vastalauseen muutosehdotus*)

ja että hyväksytään yksi lausuma. (*Vastalauseen lausumaehdotus*)

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 2 /kok

Vastalauseen muutosehdotus

8 a §

Jos yrityksen tilikauden aikana teollisuudessa muuna kuin moottoripolttoaineena käyttämistä, tässä laissa tarkoitetuista tuotteista, kevyestä ja raskaasta polttoöljystä, biopolttoöljystä ja neste-kaasusta maksamat tai niiden hankintahintaan sisältyneet valmisteverot (maksettujen valmisteverojen määrä) ovat:

- 1) vuonna 2020 enemmän kuin 0,5 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 2) vuonna 2021 enemmän kuin 0,6 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 3) vuonna 2022 enemmän kuin 0,8 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 4) vuonna 2023 enemmän kuin 1,2 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea 85 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä;
- 5) vuonna 2024 enemmän kuin 2,0 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 45 prosenttia maksettujen valmisteverojen määrästä. Vuodesta 2025 alkaen yrityksellä ei ole oikeutta veronpalautukseen.

Veronpalautuslaskelmassa käytettävän jalostusarvon on oltava nolla tai sitä suurempi. Edellä 1 momentissa tarkoitettua veronpalautuksesta maksetaan kuitenkin vain 50 000 euron ylittävä osuus. Laskettaessa maksettujen valmisteverojen määrää yritys voi ottaa huomioon hankkimaansa kaukolämpöön ja prosessihöyryyn sisältyneiden 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmisteverot, jos se voi esittää siitä luotettavan selvityksen. Ostolämpöön sisältyneet verot määrätään lämpöä tuottaneen laitoksen verokauden aikana lämmöntuotantoon sisältyneiden valmisteverojen keskiarvosta.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että teollinen kierrätysmateriaalien valmistus ja jalostaminen siirretään sähköveroluokkaan II.

Helsingissä 1.12.2020

Matias Marttinen kok

Janne Sankelo kok

Markku Eestilä kok

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp
Vastalause 3 /kd

VASTALAUSE 3 /kd

Perustelut

Hallitus on kiristämässä lämmityspolttoaineiden verotusta 105 miljoonalla eurolla vuonna 2021 alentamalla yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotukea ja korottamalla lämmityspolttoaineiden veroja. Lämmityspolttoaineiden kiristäminen heikentää erityisesti maaseudulla asuvien ihmisten toimeentuloa. Haja-asutusalueiden asukkaat joutuvat maksamaan enemmän asumisestaan energiaverotuksen kiristämisen seurauksena. Tämä on vastoin hallituksen puhetta ilmasto- toimien sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Koronakriisin johdosta on entistä tärkeämpää huolehtia siitä, etteivät asumisen kustannukset nouse entisestään.

Osana lämmityspolttoaineiden veronkorotusta turpeen verotus kiristyy 2,7 eurolla megawattituntia kohden. Turpeen käytön nopea alasajo tulee käytännössä johtamaan siihen, että lämmöntuotannossa käytetään jatkossa entistä enemmän kivihiiltä ja öljyä. Myös puun poltto energiantuotannossa tulee lisääntymään, mikä on ympäristönäkökulmasta entistä huonompi asia. Hiljattain uutisoitiin myös, että energialaitokset joutuvat varautumaan ennakoitua nopeammin turpeen poltosta luopumiseen, sillä turvetuotanto on lähes pysähtynyt Suomessa. Osa energialaitoksista on jo turvautunut ulkomaiseen hakkeeseen, sillä kotimaisen energiapuun riittävyydestä ei ole takeita. Kotimaisen turpeen korvaaminen ulkomaisella tuotannolla ei tue kestäväää kehitystä.

Energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyvyistä ja työllisyydestä on huolehdittava, eikä koronatilanteessa vientiteollisuuden kustannusten kasvattaminen ole järkevää. Energiaverouudistus on tehtävä tavalla, joka mahdollistaa siirtymän puhtaampiin ratkaisuihin kilpailukyvyyn säilyttämisen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hyväksytään kolme lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työkone- ja lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristämisen perumiseksi.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu toimenpiteet, joilla kotimainen turvetuotanto ajetaan päästökauppamekanismia nopeammin alas, koska se tulee johtamaan ulkomaisten fossiilisten polttoaineiden lisääntyvään käyttöön ja raakapuun ohjautumiseen polttoon. Luonnonvarojen kestäväen käytön periaatteen toteutumisesta on huolehdittava.*
- 3. Energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyvyistä ja työllisyydestä on huolehdittava, ja siksi veronpalautusten porrastetut leikkaukset on laadittava tavalla, joka mahdollistaa täyden viiden vuoden siirtymäajan eri teollisuudenaloille.*

Helsingissä 1.12.2020

Sari Essayah kd